

Тема 9. Аналіз доходів підприємств туристичної сфери

План практичного заняття

1. Економічна сутність, доходів підприємств туристичної сфери, характеристика їх складу.
2. Джерела формування комерційного доходу туроператорів та турагентів.
3. Показники, що характеризують обсяг та рівень комерційних доходів від надання послуг туристичними підприємствами, методика їх розрахунку.
4. Методичний інструментарій та порядок проведення аналізу доходів туристичних підприємств.
5. Методи обґрунтування планового обсягу доходів туристичних підприємств.
6. Особливості управління формуванням інших видів доходів підприємств туристичної сфери.

Ключові слова та поняття:

Дохід туристичних підприємств, види доходів, джерела формування доходу, торговельна надбавка підрозділів торгівлі та ресторанного господарства туристичних комплексів, націнка ресторанного господарства, торговельна знижка підрозділів торгівлі та ресторанного, господарства туристичних комплексів, маржа туристичних підприємств, рівень доходів підрозділів торгівлі та ресторанного господарства туристичних комплексів.

Завдання до практичного заняття

Задача 1

Визначити розмір доходу від реалізації тур продукту, розмір чистого доходу від реалізації та розмір валового прибутку, якщо за місяць було реалізовано 5 турів за ціною 520 грн., 3 тури за ціною 900 грн., 6 турів за ціною 750 грн., 2 тури за ціною 1200 грн. Крім того реалізовано 2 тури іноземним туристам за ціною 1000 грн., розрахунок яких здійснювався за межами України по безготівковому розрахунку. Загальна собівартість реалізованого тур продукту становить 6630 грн.

Задача 2

Визначити розмір чистого прибутку туристичного підприємства, якщо (табл. 1):

Таблиця 1

Вихідні дані

Показники	Ціни турів, що пропонувалися				
	1000	1500	800	2000	700
Загальна кількість турів, од., з них:	35	20	40	20	50
- Кількість турів іноземними туристами за межами України	-	3	-	5	-
- Кількість турів відпочинку дітей за спеціальним переліком	-	-	10	-	20

Загальна собівартість реалізованих турів становить: за ціною 700 грн. – 420 грн., за ціною 800 грн. – 520 грн., за ціною 1000 грн. – 680 грн., за ціною 1500 грн. – 900 грн. та за ціною 2000 грн. – 1300 грн. Розміри доходів від інших операцій та доходів від фінансової діяльності відповідно становлять 22 тис. грн. та 30 тис. грн. Адміністративні витрати – 2 тис. грн., витрати на збут – 8 тис. грн. та інші операційні витрати – 5,5 тис. грн.

Задача 3

Визначити розмір чистого прибутку, коефіцієнт капіталізації чистого прибутку та розмір реального прибутку, якщо турпідприємство спеціалізується на реалізації трьох видів туристичних послуг, ціна яких становить: тур послуга комплексу А – 820 грн., комплексу Б – 600 грн., комплексу В – 1000 грн. Собівартість туристичних послуг становить 60% їх вартості. За рік було реалізовано туристичних послуг комплексу А – 80 од., комплексу Б – 120 од., комплексу В – 70 од. Річний розмір інших операційних доходів складав 12,2 тис. грн., адміністративних витрат – 5,4 тис. грн. та витрат на збут – 2,8 тис. грн. Розмір витрат від фінансової діяльності становить 4,8 тис. грн., надзвичайних витрат – 2,5 тис. грн. Розмір прибутку туристичного підприємства, що капіталізується, становить 6,5 тис. грн. Річний розмір інфляції – 7%.

Задача 4

Користуючись формою №2 «Звіт про фінансові результати» визначити розмір чистого прибутку туристичного комплексу. Заповнити всі порожні місця в таблиці 2.

Таблиця 2

Вихідні дані

Показники	Значення, тис. грн.
1. Дохід (виручка) від реалізації продукції	70920
2. Податок на додану вартість	
3. Інші вирахування з доходу	440,2

4.	Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції	
5.	Собівартість реалізованої продукції	52020
6.	Валовий	
-	Прибуток	
-	Збиток	
7.	Інші операційні доходи	140,2
8.	Адміністративні витрати	120,5
9.	Витрати на збут	5,7
10.	Інші операційні витрати	135
11.	Фінансові результати від операційної діяльності	
-	Прибуток	
-	Збиток	
12.	Доходи від фінансової діяльності	16,8
13.	Фінансові витрати	5,3
14.	Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування	
-	Прибуток	
-	Збиток	
15.	Податок на прибуток	
16.	Фінансові результати від звичайної діяльності	
-	Прибуток	
-	Збиток	
17.	Надзвичайні	
-	Доходи	20,3
-	Витрати	
18.	Чистий	
-	Прибуток	
-	Збиток	

Задача 5

Визначити протягом трьох років розмір мінімального прибутку туристичного підприємства, що підлягає оподаткуванню. Результати абсолютно і відносно порівняти. Дані для розрахунку наведено в таблиці 3.

Таблиця 3

Вихідні дані

Показники	Період часу		
	2008 рік	2009 рік	2010 рік
Розмір інвестицій, млн. грн.	1,12	1,25	1,1
Відсоткова ставка на банківські депозити, %	11	12	12

Задача 6

1. Розрахувати плановий обсяг доходу (виручки) підприємства від реалізації 20 нових турів до Криму на 10 діб.

2. Скласти пояснювальну аналітичну записку. Вихідні дані представлені в табл. 4.

Таблиця 4

Вихідні дані

Показники	Значення показників
Собівартість туру, грн.	1200,0
Норма прибутку реалізації туру, %	15,0
Податок на додану вартість, %	20,0

Питання для самоконтролю

1. Доходи як економічна категорія та економічний показник.
2. Економічна сутність, доходів підприємств туристичної сфери, характеристика їх складу.
3. Класифікація доходів підприємств туристичної сфери залежно від напрямів діяльності та відповідно до норм Національного стандарту бухгалтерського обліку.
4. Особливості та джерела утворення доходів підприємств туристичної сфери.
5. Комерційний дохід від надання послуг як головна складова доходів туристичних підприємств.
6. Джерела формування комерційного доходу туроператорів та турагентів.
7. Показники, що характеризують обсяг та рівень комерційних доходів від надання послуг туристичними підприємствами, методика їх розрахунку.
8. Фактори, що впливають на формування комерційного доходу від надання послуг туристичними підприємствами.
9. Методичний інструментарій та порядок проведення аналізу доходів туристичних підприємств.
10. Інформаційне забезпечення аналітичної роботи.
11. Фактори, що впливають на формування доходів підприємств туристичної сфери та їх кількісна оцінка.
12. Методи обґрунтування планового обсягу доходів туристичних підприємств.

13. Поняття можливого та необхідного обсягу доходів, методичні підходи до визначення їх обсягу.

14. Методи планування доходів туристичних підприємств в цілому та по окремих видах доходів.

15. Особливості управління формуванням інших видів доходів підприємств туристичної сфери.